

KA-2123-RR
Second Year B. A. (Sem. III) Examination
September / October – 2012
Population Education
(I. D.)

Time : Hours]

[Total Marks :

સૂચના :

(૧)

<p>નીચે દર્શાવેલ નિશાનીવાળી વિગતો ઉત્તરવહી પર અવશ્ય લખવી. Fillup strictly the details of signs on your answer book.</p> <p>Name of the Examination : S. Y. B. A. (Sem. 3)</p> <p>Name of the Subject : Population Education</p> <p>Subject Code No. : 2 1 2 3 Section No. (1, 2,.....): Nil</p>	<p>Seat No. :</p> <table border="1" style="width: 100%; height: 30px;"><tr><td style="width: 15%;"></td><td style="width: 15%;"></td><td style="width: 15%;"></td><td style="width: 15%;"></td><td style="width: 15%;"></td><td style="width: 15%;"></td></tr></table> <div style="border: 1px solid black; border-radius: 15px; height: 80px; display: flex; align-items: center; justify-content: center; margin-top: 10px;">Student's Signature</div>						

- (૨) પ્રશ્ન નં. ૧ ફરજિયાત છે.
- (૩) દરેક પ્રશ્નનાં ગુણ સમાન છે.
- (૪) જમણી બાજુનાં અંક પ્રશ્નનાં પૂરા ગુણ દર્શાવે છે.

૧ નીચેનાં પ્રશ્નોનાં ટૂંકમાં ઉત્તર લખો :

૧૪

- (૧) ૨૦૧૧ની વસ્તી ગણતરી પ્રમાણે ભારતની વસ્તી કેટલી હતી ?
- (૨) જન્મદર એટલે શું ?
- (૩) માલ્યસના મતે વસ્તી કઈ શ્રેણીમાં વધે છે ?
- (૪) અતિવસ્તી અને અલ્પવસ્તી એટલે શું ?
- (૫) વસ્તીશિક્ષણનાં બે હેતુઓ જણાવો.
- (૬) ઈષ્ટવસ્તી એટલે શું ?
- (૭) ૨૦૧૧ની વસ્તી ગણતરી પ્રમાણે ભારતમાં સાક્ષરતા પ્રમાણ કેટલું હતું ?

૨ વસ્તી શિક્ષણનો અર્થ જણાવી વસ્તીશાસ્ત્રના કાર્યક્ષેત્રની વિગતે ચર્ચા કરો. ૧૪

અથવા

૨ (૧) ભારતમાં ઊંચા જન્મદરનાં કારણો સમજાવો. ૧૪
(૨) ભારતમાં વસ્તીવધારાની આર્થિક અસરો સમજાવો.

૩ ૨૦૦૧ની વસ્તી ગણતરી મુજબ ભારતમાં વસ્તીવૃદ્ધિનાં વલણો સવિસ્તર ચર્ચો. ૧૪

અથવા

૩ (૧) ભારતમાં વસ્તીવૃદ્ધિને અટકાવવાના ઉપાયો જણાવો. ૧૪
(૨) ભારતમાં વસ્તી નોંધણી પદ્ધતિની ઉપયોગિતા જણાવો.

૪ માલ્થસના વસ્તી સિદ્ધાંતની ટીકાત્મક ચર્ચા કરો. ૧૪

અથવા

૪ (૧) ભારતમાં વસ્તીની વ્યવસાયલક્ષી વહેંચણી ૧૪
(૨) વસ્તીસંક્રાંતિનો સિદ્ધાંત

૫ ટૂંકનોંધ લખો : (ગમે તે બે) ૧૪

- (૧) યુવાનો અને વસ્તીશિક્ષણ
- (૨) ભારતમાં વસ્તી ગણતરીની મર્યાદા
- (૩) ઈષ્ટ વસ્તીનો સિદ્ધાંત
- (૪) ભારતમાં વસ્તીશાસ્ત્રીય આંકડા મેળવવાના વિવિધ સ્ત્રોતો.

ENGLISH VERSION

- Instructions : (1) As per the instruction no .1 of page no. 1.
(2) Q. No. 1 is compulsory.
(3) All questions carry equal marks.
(4) Figures to the right indicate full marks of the questions.

- 1 Write the following questions in short : 14
- (1) What was the Population of India according to census of 2011 ?
  - (2) What is birth rate ?
  - (3) According to Malthus population increases in which progression.
  - (4) What is over-population and under-population ?
  - (5) State two objective of population education.
  - (6) What is optimum population ?
  - (7) What was the literacy rate of India as per 2011 census ?
- 2 State the meaning of population education and discuss the scope of studying population education. 14

OR

- 2 (1) Explain the reasons of high birth rate in India. 14
- (2) Explain the economic effects of population increase in India.
- 3 Discuss in detail the trends of population growth in India according to 2001 census. 14

OR

- 3** (1) State the measures to control the rapid growth of Population in India. **14**
- (2) State the usefulness of population registration system in India.
- 4** Critically explain the Malthusian theory of population. **14**
- OR**
- 4** (1) Occupational distribution of population in India. **14**
- (2) Theory of Demographic Transition.
- 5** Write short notes : (any two) **14**
- (1) Youth and population education
- (2) Limitations of population census in India
- (3) Theory of optimum population
- (4) Different sources of obtaining census data in India
-